

28 Φεβρουαρίου 2019

Τι ανακάλυψε Ελληνίδα ερευνήτρια στο «σπίτι» των Νεάντερταλ στη Σιβηρία **BINTEO**

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#) / [Πολυμέσα - Multimedia](#)

Φως στο ρωσικό σπήλαιο Ντενίσοβα, στους πρόποδες των βορειοδυτικών ορέων

Αλτάι της νότιας Σιβηρίας, καθώς και στους μυστηριώδεις ομώνυμους προγόνους του ανθρώπου, ρίχνουν δύο νέες διεθνείς επιστημονικές έρευνες, στη μία από τις οποίες επικεφαλής είναι η Κατερίνα Δούκα, Ελληνίδα ερευνήτρια της διασποράς.

Το εν λόγω σπήλαιο -όπως προκύπτει και από τα νέα στοιχεία- είναι το μοναδικό γνωστό, στο οποίο έζησαν τόσο οι Νεάντερταλ όσο και τα «ξαδέρφια» τους, οι Ντενίσοβα, στη διάρκεια μιας μεγάλης χρονικής περιόδου, που κατά προσέγγιση εκτεινόταν πριν από τουλάχιστον 200.000 έως 50.000 χρόνια.

Δεν αποκλείεται η κατοίκηση του σπηλαίου από τους Ντενίσοβα να είχε αρχίσει ακόμη και πριν 300.000 χρόνια.

Η ανακάλυψη ενός οστού από δάχτυλο κοριτσιού στο συγκεκριμένο σπήλαιο, το 2010, έφερε μια επανάσταση στην παλαιοανθρωπολογία καθώς η γενετική ανάλυση αυτού του οστού και άλλων απολιθωμάτων οστών και δοντιών που βρέθηκαν στο ίδιο σπήλαιο, αποκάλυψε ότι δεν προέρχονταν ούτε από «έμφρονα» άνθρωπο (*Homo sapiens*) ούτε από Νεάντερταλ, αλλά από κάποιο άλλο είδος του ευρύτερου γένους *Homo*, που ονομάστηκε Ντενίσοβα από το όνομα του σπηλαίου.

Οι μετέπειτα αναλύσεις έδειξαν ότι αρκετοί σύγχρονοι Ασιάτες φέρουν ακόμη στο γονιδίωμά τους και DNA από τους μυστηριώδεις Ντενίσοβα, για τους οποίους ελάχιστα πράγματα είναι γνωστά.

Τώρα, για πρώτη φορά, επιστήμονες από διάφορες χώρες (Γερμανία, Ρωσία, Βρετανία, Καναδά, Αυστραλία) με επικεφαλής την αρχαιολόγο-ανθρωπολόγο δρ Κατερίνα Δούκα του Ινστιτούτου Μαξ Πλανκ για την Επιστήμη της Ανθρώπινης Ιστορίας της Ιένα και την Ζινόμπια Τζέικομπς του Αυστραλιανού πανεπιστημίου της Γουόλνγκονγκ, που έκαναν δύο δημοσιεύσεις στο περιοδικό Nature, παρουσίασαν την καλύτερη έως τώρα χρονολόγηση για την κατοίκηση του σπήλαιου.

Αναλύοντας πολλά από τα έως τώρα απολιθώματα που έχουν βρεθεί στο σπήλαιο, η κα Δούκα και οι συνεργάτες της συμπέραναν ότι, με βάση το αρχαιότερο απολίθωμα, οι Ντενίσοβα ήταν παρόντες στην εν λόγω τοποθεσία πριν από 195.000 χρόνια, ενώ -με βάση το νεότερο απολίθωμα- είχαν εκεί παρουσία έως πριν από 76.000 έως 52.000 χρόνια.

Επίσης η χρονολόγηση τεχνουργημάτων (όπως διακοσμητικά από δόντια και χαυλιόδοντες μαμούθ) που βρέθηκαν στο σπήλαιο, δείχνει ότι αυτά δημιουργήθηκαν πριν από 49.000 έως 43.000 χρόνια, γεγονός που τα καθιστά τα αρχαιότερα που έχουν ανακαλυφθεί στη βόρεια Ευρασία.

Πιθανώς, σύμφωνα με τους ερευνητές, αποτελούν δημιουργήματα των Ντενίσοβα.

Οι ερευνητές χρονολόγησαν και τα απολιθώματα Νεάντερταλ που έχουν βρεθεί στο ίδιο σιβηρικό σπήλαιο και εκτίμησαν ότι είναι ηλικίας 80.000 έως 180.000 ετών.

Η δεύτερη δημοσίευση, με επικεφαλής την κα Τζέικομπς, εκτιμά, ότι οι Ντενίσοβα ζούσαν στο σπήλαιο πριν από 287.000 έως 55.000 χρόνια.

Επίσης τα ίχνη των Νεάντερταλ χρονολογήθηκαν πριν από 193.000 έως 97.000 χρόνια.

Παραμένει ασαφές τι είδους συγκατοίκηση υπήρξε μεταξύ Νεάντερταλ και Ντενίσοβα, οι οποίοι εκτιμάται ότι «συναντήθηκαν» στο σπήλαιο πριν από περίπου 100.000 χρόνια.

Πάντως οι γενετικές αναλύσεις έχουν δείξει ότι ανάμεσα στους υπήρξαν επιμειξίες.

Στο σπήλαιο έχουν βρεθεί τα απολιθώματα μιας κόρης, της λεγόμενης «Ντένι», που έζησε πριν από 79.000 έως 118.000 χρόνια και της οποίας -όπως έδειξε η γενετική ανάλυση το 2018- ο ένας γονιός ήταν Ντενίσοβα και ο άλλος Νεάντερταλ.

Το σπήλαιο Ντενίσοβα είναι μεγάλο και πολύπλοκο, καθώς διαθέτει πολλούς

διαδοχικούς θαλάμους διαφόρων μεγεθών, με τον μεγαλύτερο να έχει διαστάσεις 9 επί 11 μέτρων και ύψος 10 μέτρων.

Το σπήλαιο είχε ανακαλυφθεί το 1977 από τον Ρώσο (σοβιετικό τότε) παλαιοντολόγο Νικολάι Οβόντοφ, ενώ η συστηματική ανασκαφή του ξεκίνησε το 1982 και πραγματοποιείται από επιστήμονες του Ινστιτούτου Αρχαιολογίας και Εθνογραφίας του Σιβηρικού Τμήματος της Ρωσικής Ακαδημίας Επιστημών στο Νοβοσιμπίρσκ.

Η Κατερίνα Δούκα αποφοίτησε το 2004 από το Τμήμα Συντήρησης Αρχαιοτήτων του ΤΕΙ Αθήνας και στη συνέχεια έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, από όπου πήρε και το διδακτορικό της το 2011.

Σήμερα είναι επικεφαλής ερευνητικής ομάδας στο Ινστιτούτο Μαξ Πλανκ για την Επιστήμη της Ανθρώπινης Ιστορίας, στο πλαίσιο του πενταετούς ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος FINDER για τον εντοπισμό και την ανάλυση νέων απολιθωμάτων Ντενίσοβα στην Ασία. Είναι επίσης επισκέπτρια καθηγήτρια στη Σχολή Αρχαιολογίας της Οξφόρδης.

Δείτε το βίντεο:

Πηγή: iellada.gr